

Pranma.

Árinu 24. janúar 1931 andaðist Pálmar Pálsson í
Stokkseyri. Gefið hann heill til hvílu símar kvöldlið áður,
en er að var komid mun storgmunnur var hann ör endur.

Június Pálsson bróðir hans hafði sagt, búið áður og eftir
þetta, að elsti yndi lengra milli þeirra bróðra en réint ár,
enda andaðist hann 12. apríl 1932, eftir rúmum þriggja vikna
lagnu, er hófst með lungnaþöngu og andaði með laudaminni hans
af strabbaninni í maganum, eftir því sem Lídvíkt Nordal sagði,
eftir að hafa þurft hann 15. sm., að fyrirfrum búið niðri Júniusar
sjálfs.

Í meðal annars þess, er Június sál. byggdi þetta hugbóð
sitt á um það, hve stamnt yndi á milli þeirra bróðra,
var dráminn sá, er hér fer á eftir:

Június drægndi eitt sinn að þeir vöru á sjó
báðis bróðrum, hann og Pálmar og sinn í hvorum
báti; var stamnt á milli þeirra. Þegar þeir höfðu
setid þarna allengi, tekur Június eftir því að Pálmar
er að ljúfa við að draga stjórann, sem hann lá, við og
fer stýndi lagna í land. Június situr nokkru stund
enn, á að gæta rúman klutklutna og dragur síðan
einnig sinn stjóra, en hann var þyngrir en hann vardi
og gætti hennar því elsti eins vel að draga hann, eins
og virtist Pálmanir hafa það. Lokis náði hann stjórann -

minn minn og réri til lands; mætti hann þá þálmann
bróður sinnur í stöndinni, glóðum í bragði og
brósandi og fagnandi hann honum vel. Með því
var draumurinn lokið.

Þann sinni dreyndi Júníus draum þarna, og sagði
svo frá:

„Ég var staddur á eydi-ey og sá engin úrvætti til að
komast í land, því svo var djúpt og langt til lands,
að engin tilfötu voru að hugsa til að ferast um vegg.“

Ég litadist mun, til að vita hvort ég sé í notkunum manna
eða veur þarna nálegt mér, en það einstakur var, nema
hundsins minns, sem ávallt fylgdi mér í hvert sinn er ég
fór út af bænum. Þá var þessi „litli, litli“ og þryggi þessur.

Að notkuninni stund tvíttíu sé ég manni einum þarna
í öndi frá landi á lítlu báti út að eyrni til mín,
gjomlaus og góðan vin minn, sem dáið er fyrir höndum
um 50 árum (2. Okt. 1878, 79 ára að aldri) og segir hann
við mig: „Ég var sendur til að setja þig, Júníus minn
(Júníus var jafnan nefndur Júní í östun),“ komdu
hérna upp í til mín!“

Þóttist ég þiggja það og stíga aðrum foti upp á bátinn,
en etla að spyrna hvernun foti í stein á landi og

út þannig frá, en þá sá ég að hundurinn stóð að verða offur,
 og kalladi ég til hans, en bátsmáður sagði mér, að ég stóðli
 láta hundinn eiga sig: Hann komist í land á öðrum stadi,
 enda eftur við epli samleidd með komum. Mér þótti þetta
 leið og óttadist, að hundurinn komist í vandrödi með að
 komast í land. Kom mér frá til hugar að hundurinn væri
 syndur og góti þannig bjargad sér, enda vildi ég epli gjöra
 bátsmanni þad á nióti að hefja hann. Við ýttum frá
 frá landi, en samstundis sá ég, að báturinn var allt í einu
 vordin svo hláðinn, að ég óttadist, að hann mundi sökkva;
 hafði ég orð í þessu við bátsmanninn, en hann sagði engu
 hofu á því, að báturinn sylti. - "A ég epli að róa með
 þér?" Þóttist ég spygja bátsmann, en hann kvád nei við
 því og réi einu með okkur til lands.

Síðan steig ég á land, en bátsmáður heyrð mér og hugdi ég
 að hann stóði að flytja bát sinn á annan stad. Eg gætti
 því þangad sem ég sá stórt hús standa ofid og stýgud-
 ist ég þar inn. Mér sýndist hús íd líkt kirkju og vörðist
 mér heyrublaðdur meður standa þar inn við gæfl,
 eins og stóði hann fyrir altari. Eg þóttist vilja ganga inn,
 en í því líli þótti mér einhver klippa í hönd mína og
 segja: "Þú stólt epli fara hér inn! Reikam batur fyrir þér, og
 hattu langa áfram!" Eg snéri mér við, til að sjá hvar við mig
 stóði, en sá engan. Þóttist ég þó eigi þora að öhlýmast manni-

um og velt þaðan. Þeirdu mér frá gengid að öðru hús, en
 stótra en hinu og stírautlegu einöf og uppljósmun, en er
 öf stádnemdið þar, veidur Sigurður sál. dóttir mín
 þar á leið minni (hinn var hjólmannkona í Þesspeyngi-
 sjúkrothúsi í Kaupmannshöfu og aukadist þar stýndilega
 1927/1928), og vauð öf hús a. á. að hitta hana þarna, jafn-
 vell þó öf vissi að við stáum að hitta einhveru stádn. Öf
 sögi þvi við hana: "Þú ert þá komin hingað! Þú
 hefir farið stámnir leið en öf." Fleira stóttist hann
 þafa stádn að söjja við hana og m. a. að spyrja hana
 um hvaða leið hinn hefði farið og hvort hinn væri alþom-
 in, en þó sáðist hann þafa vafuð.

Þáttmáðurinn var Ólafur sál. Jónsson frá Haffliðo/loti,
 sem um nokkur eiddustu á öfi sínum á doaldi á Syðra
 seli og dó þar, eins og áður er sagt. Ólafur þessi var
 hinn metasti maður, góður snidur og framúrskarandi
 kannigður; Jónnir var 18 ára, þógar Ólafur dó og hafði
 þeir miklar matar hvar á öðrum, eins og allir bróður-
 in á Seli, þeir er með Ólafi voru og þá eigi síðt sá, en
 þetta ritan, sem áttum stádnun er við var komið, var
 hjó Ólafi í snidjan hans og felið að "bláa" hjó honum.

Einhverju sinni dragnadi Jónas eftir farandi
draum og sagði svo frá:

„Eg þóttist vera í gausi meðal leidaranna í Stóttreyrarþéttlingardi,
á samri Krosssta minni Ljupvaldi sál. Erlends dóttur, sem andaðist
(væð úti) 29. mars 1883, og fyrsta hjóna bændabarni mínu, en
þall hét, en sem við hjónin (ég og Sigurður Jónsdóttir) misstum
í fyrsta ári. Þótti mér Ljupvaldur sál. vera að sjna mér
og barninu, hvar einu eða annar, löngu dáiur meum lögju
og vöru grafur. Þóttist ég þekkja fösta þeirra, en þó notka,
og þeir slást í för með okkur. Fausst mér ekkert athuga-
vert við þetta og athugaði ekki að hún, barnid eða þessir
meum vöru löngu lidur. Þótti mér þetta fróðlegt ferðalag
og fremur skemtilöf, en við gengum þarna innan um leidir,
grínst ofan jarðar eta ridur í grófumum og innan um moldina,
öfl glöð og hát, eins og vörum við að standa eitthvert safu, niðr
eða gamsalt, sem ekki yrði stöðad á annan hátt en þenna of
endaði svo draumverum, að ég vissi ekki um hoad af mér væð
eða þeim, sem með mér voru“.

Ljupvaldur sál. eignadist eina dóttur með Jónasari (Margrétu
rjúrnabístöfnu í Kadalstöðum) og væð frófall Ljupvaldar Jónasari
svo þungbótt, að hann gleyndi því aldrei, enda ummíst þau
hugaótum. Ljupvaldur var næsta góða- og myndar- stúlka, framúr-
stærandi dugleg, vandvirk og vel gefin að álru.

Jónius sál. Kenni síðasta sjúkleika síns 18. d. 19.
 marz, en var þá eigi þegar niðr þungu þallinn. Eigi
 að síður lét hann þess getid í pálmasmundag (20. s. m.)
 að hann óstadi eftir, að þessir menn yrðu líknamn að
 sér, ef hann léi:

Ólafur Bergsson á Heindugelli
 Jón Sturlaugsson í Vínarvíni
 Símun Sturlaugsson á Kadlaströndum
 Jón Gírkesson í Skollseyri
 Lújímundur Gírkesson bróðir hans og
 Frdm. Sigurjónsson síundur í Skollseyri.
 Svokafdi hann einnig (þá?) óstadi þess að verða kvefjinn.

Á Heindag (24. marz) fóru þeir Lólfur og Jón, bróður
 hans austur, til að vita hvernig Jónius lífi og
 ákæðu þeir þess þá um morguninn, en þess
 að gera nein bód austur um það á undan sér. Jón kaffi
 að visu láti þess getid í sínu daginn áður, að stöð
 gæti að hann steygði austur „með þá stæna“, en Lólf
 nafdi hann slái.

Þeir komu að Sali 11. Loph. 2 og var Jónius þá þjórður
 niðr af tafi, en um morguninn hafdi hann sagt:
 „Þeir komu hingað í dag báðir bróður mínir, Lólfur
 og Jón, þó ég sá hann Pálma sál. bróður okkar,

“Hona hringaðinu til minn rétt í sögu ádan.” —

Það var mig um vitandi, að Jónni sá oft það, sem aðrir
menn sáu ekki; að hann var gjörathugull um mar og for-
vitni, en hann lét mig lítið á þeirum, enda var hann dular
mig í skapi og stilltu vel. Verður þess niðurt, er hann er
dæm, hversu mikils og að veruleiknum hann var metinn og
allum þeim er honum lýnt: ^{mit} þeir — og þeir eru margir —,
sem minnst hans á samabætt og með sama þess löfslungu þeli,
eins og góðir menn minnst eins hins bjartasta og sólhlösta
oflags síns, er þeir hafi lifað. Hann var foddur 3. júní 1861 og andad-
ist 12. apríl 1932, löfslungu 71 árs að aldri. Ofi hans vand 19 dög-
um (eða 200) laugi en ofi Pálmaris bróður hans, sem var foddur 5.
maí 1860. Þaðra þess ^{í millum} og samvinnu all, var hin ágætasta.

— “ —

Einarr Gudmundsson í Dalshöfði 4. í Reykjavíki
 dr eyndi eitt sinn, að Þósti Tomasson, sem leugi var
 verplumarnædur hjá Geir Lögga - en Þósti var þá fyrir löngu
 blindur orðum - geugi að heiman frá sér, sem alþjáandi
 vðri, austur að bíð Geirs Lögga og soðdi við hann:

"Heydu Geir! Viltu lána mér reiðtyggi?"

"Háð get ég gef," sagði Geir, "en hvað á mi að fara?"

"Ég ætla þangað sem þú hefur hjaldad!"

"Gæja, Þósti minn, við hirtumst þá þar á morgun,
 og hénar eru reiðtyggir!" -

Einarr stóð þar hjá en þeir hirtust og myndu að ið
 (í draumum) að Geir, sem þá var dáiur fyrir morgun
 árum, stýldi vera þarinn, en hugsadi mér sér, að
 hann væri samt ekki dáiur, heldur vðri hann og hefði
 verið fylgdarnædur Englendinga, um, einu og forðum, er
 þeir Þósti voru saman í slíkum ferðalögum og að Geir
 hefði "haldad" einhverustæðar rýði í sveit og þangað
 ætlati Þósti mi að fara, - en hann varð bráð-
 hvaðdur daginn eftir. ("á morgun"). (undirstykad off. P.)